

SLOVENSKI NAROD.

plača vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke četrtete za vse leto 25 K, za pol leta 18 K, za četr leta 6 K 60 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam posoj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko vsč, kolikor znača poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavne naročnine se ne osmira. — Za osmanila plačuje se od piterostopne petit-vrate po 12 h, če se osmanilo enkrat tiskata, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če trikrat ali večkrat tiskata. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Kopiji se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo posiljati naročnine, reklamacije, osmanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa na Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželni zbor kranjski.

III seja dne 6. oktobra.

Slošno se je danas seje deželnega zobra pričakovalo z velikim zanimanjem, kajti tudi v najširih krogih je zmagalo mnenje, da tako, kakor doslej, ne more več iti. Na galerijah se je zbral mnogo občinstva, ki je radovedno pričakovalo, kaj da bo. Napetost je še narasla, ker se seja dolgo ni začela. Začetek je bil določen na 10. uro, ali tudi že ob pol 11. uri ni bilo videti sicer tako točnega deželnega glavarja in tudi slovenskih poslancev se ni nobeden prikazal. Ko je bila ura 11., je v celi zbornici sedel sanacat sam poslanec vitev Langer, kar je očitno kazalo, da se vrše med poslanci neka pogajanja.

Malo minut pred 11. uro je deželni glavar otvoril seja in po prečitanju zapisnika zadnje seje naznanil došle peticije. Dr. Tavčar je vložil a) peticijo občine Jurjevica proti volilni reformi; b) peticijo občine Rova proti volilni reformi; c) peticijo županstva Krško radi mostnine na savskem mostu; d) peticijo županstva Krško o zadevi neke občinske ceste in e) peticijo istega županstva za izplačilo nekih oskrbnih stroškov. Razen teh je bil vloženih še več drugih peticij, zlasti za podpore. Predložili so jih tudi razni klerikalni poslanci. Ti ljudje, ki z obstrukcijo zadržujejo deželni zbor, da ne more dovoliti podpore, se ne sramujejo predlagati prošenj za podpore.

Nemški poslanci in poslanci na predne stranke so vložili predlog zastavljajoča davkov pri zgradbi delavskih stanovanj in zahtevali, da predloži deželni zbor še v tekočem zasedanju tozadenvi zakonski načrt.

Deželni predsednik baron Hein je naznanil, da je dotedna predloga že izdelana in se predloži še ta teden.

Poslanci dr. Majaron in tovariši so vložili naslednji samostalni predlog v varnost obstoječih industrijskih podjetij z vodno močjo:

Deželni zbor skleni, da se pri-

šu 71. vodnega zakona za Kranjsko k prvemu odstavku napravi dodatek:

»Pri že obstoječih podjetjih je politična oblast opravičena, ako to zahteva dotedni podjetnik, v posebnega ozira vrednih slučajih zagotoviti njemu primerno vodno rezervo za gotovo dobo, katera pa ne sme presegati dobo desetih let.«

Nadalje je Pogačnik vložil neko interpelacijo. Tudi čitanje te interpelacije ni mogel nihče razumeti; zdi se nam, da se je tikala razlastitve za železnico potrebnih zemljišč na Gorenjskem. Čitanje te interpelacije je trajalo sila dolgo. Bila je prava pravčata obstrukcijska interpelacija, spisana samo, da bi se potratil čas.

Vihar v zbornici.

Dr. Šusteršič se je skliceval na »Tagespōsto«, ki je poročala, da hoče vlada odložiti zasedanje deželnega zobra, če bi klerikalci delali obstrukcijo. Čital je sicer že to v »Narodu«, a temu ne pripisuje tolike važnosti. (Veselost in klic: O je!) »Tagespōsto« pa ima dotiko v vlado in posebno barona Heinu rada brani. Klerikalci hočejo zato vedeti, pri čem da so. Dr. Šusteršič vpraša glavarja, če kaj ve o tem, oziroma če hoče pozvati deželnega predsednika, da stvar pojasni. Nakrat je začel dr. Šusteršič upiti: Protestiramo, da bi se z nami igrala kako frivolina igra. Z našega strankarskega stališča nam je vseeno, da deželni zbor zboruje ali ne. (Veselost.) Mi bomo že vedeli med ljudstvom povedati, kdo je kriv. (Klic: Samo vi ste krivi!) Zasedanje ne daje povoda za zaključenje. Mi protestujemo proti žurnalističnim manevrom deželne vlade in zahtevamo, da se nam da pojasnila.

Ko je dr. Šusteršič končal, se je vse smejalo.

Deželni glavar Detela pove, da nemu ni nič znano, ali hoče vlada zasedanje odgoditi.

Nato je vstal deželni predsednik baron Hein in rekel smehljaje: Jaz ne vem, zakaj se dr. Šusteršič ešofira.

— Naprej ni mogel. Dr. Šusteršič je zatulil kakor ris in začel kričati: No-

benih žaljivih besedi! Prosim, da se dostojno izrazite! Jaz Vam bom že pokazal! (Veliko ogorčenje. Klici: Kaj boste vi pokazali!) Dr. Šusteršič pa je mahajo krog sebe kričal na barona Heinia: Mislite, da sem jaz Vaš svetnik?

Prizor je bil silno buren. Šusteršič je kakor obseden skakal tik pred dež. predsednikom sem in tja in s pestjo tolkel po predsednički vimi. Z vseh strani so leteli klici ogorčenja ne dr. Šusteršiča, obenem pa so se mu poslanci tudi smejali. Trajalo je precej časa predno je nastal mir.

Deželni predsednik baron Hein je na to izjavil, da onni v nobeni zvezi s poročili listov, vsled česar odpadejo vsa izvajanja dr. Šusteršiča.

To kratko, a jedrnato izjavo je sprejel deželni zbor z živahnim obdravanjem in na dr. Šusteršiča se je vsula prava poha zasmehovanja.

Zdaj pa se je baron Hein novič dvignil in je zahteval, da deželni glavar pokliče dr. Šusteršiča k redu, ker je govornika insultiral.

Ta zahteva je obudila burno odobranje poslancev in natlačeno polnih galerij.

Dr. Šusteršič začne zopet vpititi na deželnega predsednika, ki mu zakliče: Tudi Vi se morate dobro dobiti!

Ker so narodno-napredni poslanci temu pritrjevali, se je dr. Šusteršič zadrl nanje, kličoč: Lepo vlogo igrate, vlogo vladnega lakaja.

Dr. Tavčar: Vi ste semešni! Obnašajte se, kakor spodenč človek.

Dr. Šusteršič zahteva, da se tudi baronu Heinu izreče graja, češ, da ga je žalil. Patetično je vskliknil: To ni ton, v katerem se govori z mano. (Veselost. Klici: Kdo pa ste?)

Deželni glavar Detela izjavlja, da ni ničesar slišal, kar bi bilo za dr. Šusteršiča žaljivo. Naj pove, kake besede deželnega predsednika so dr. Šusteršič razdalile.

Dr. Šusteršič pravi, da je razjaljen, ker je rekel deželni predsednik, da se dr. Šusteršič ešofira.

Burna veselost je sledila tej izjavi in se še povečala, ko je deželni glavar na podlagi stenograma izjavil, da deželni predsednik ni ničesar drugaček, kakor »Ja z n e v e m, z a k a j se dr. Šusteršič ešofira«. Tudi je izjavil deželni glavar, da v teh besedah ni nič žaljivega.

Dr. Šusteršič: Jaz pa ne bom trpel tega tona. Če hoče baron Hein, bo tudi kaj drugega našel. (Smeh na vseh straneh in ironični medklaci.)

Deželni glavar Detela izjavlja novič, da besede barona Heinia niso žaljenje, sicer pa da baron Hein ne spada pod njegovo disciplinarno oblast. Obžaluje pa besede, katere je rabil dr. Šusteršič in ton, v katerem je govoril.

Dr. Šusteršič: Pa naj dež. predsednik ne provocira. (Smeh.)

Deželni glavar Detela: Kar hoče vpeljati dr. Šusteršič, je anarhija, ki se ne more dopustiti. Zato izreka dr. Šusteršiču grajo. (Odobranje.)

Dr. Šusteršič: Boma pa sam red napravili. (Urnebesna veselost in vsakovrstni klici, na katere pa dr. Šusteršič ne reagira). Čez nekaj trenotkov naznani deželni glavar, da pridejo sedaj na vrsto obstrukcijskih nujnih predlogov.

Tajna seja.

Zdaj plane dr. Šusteršič po konci in predloga, sklicuje se na § 11. deželnozborskega opravilnega reda, naj se odredi tajna seja, češ, da mora njegova stranka neko važno zadevo delikatnega značaja spraviti na razgovor.

Deželni glavar Detela je takoj odločil, da se tajna seja vrši.

Navada, običajna v vseh parlamentih na svetu, je, da se tajne seje vrše koncem javnih sej. Dr. Šusteršič pa se je grozno jezik, ker se mu je pri opisanem prizoru galerija na glas smejala in se mu na vse načine rogal in da bi tej galeriji pokazal svojo moč ter se je — odkrihal, je zahteval, naj se javna seja pretrga. In pritekli so sluge deželnega od-

bora in spodili vse občinstvo ne le z galerij, nego sploh iz celega dotočnega trakta deželnega dvorca dolni na dvorišče.

V tajni seji je bil samo razgovor o sedanjih razmerah v deželnem muzeju Rudolfinu.

V zopet otvorenji javni seji se je predstil sklep tajne seje, da se ukrep deželnega odbora glede na provizorično vodstvo Rudolfina vzame odobruje na znanje in da se čim preje izvrši reorganizacija muzeja na podlagi poprejnjih deželnozborskih sklepov.

In sedaj se je začela zopet tehniška obstrukcija.

Iridijski tehtant Arko je položil pred se vse polno papirjev in začel utemeljivati nujnost svojega nujnega predloga, tičočega se učiteljskih plač na rudniški šoli v Iridiji. To utemeljivanje je bila prava krvava ironija. Kaj je ta tehtant načekal — se ne da povedati. Besedičil je o vseh močih in nemogočih rečeh na dolgo in na široko, brez vsake prave zveze, prav kakor bi se norca delal iz celega sveta. Trobental je kakor kak lazarist na kakem misijonu. Poslušal ga seveda ni nihče. V tem pa, ko so v zadnji seji klerikalni poslanci med Arkotovim govorom zbežali iz zbornice, so danes lepo obsedeli na svojem mestu in dremlili — vse, ker smo jih zadnjič nekoliko osmešili. Napisled je tehtant vendar končal.

Izjave strank.

Baron Schwiegel je z ožirom na početje klerikalcev z nujnimi predlogi v imenu svoje stranke izjavil, da deželni zbor nima važnejših nalog, kakor je rešitev na dnevem redu stoječih zadev. To zahtevajo najvažnejši deželni interesi. Neopravileno je, da se zadržuje delovanje deželnega zobra z nujnimi predlogi, in ker njegova stranka neče prevzeti nikake odgovornosti za tako zadrževanje, izjavlja, da bo glasoval proti nujnosti vseh teh predlogov. Ne rečem, da bi ne kazalo teh nasvetov uvaževati, a najhitrejša pot do tega je normalno delovanje dež. zobra.

Pavel ga je zgrabil z levico jedva ga je mogel držati; potem pa ga je brez prevdarksa potisnil v telo. Tanka ostrina se je zakrivila. Vnočič je porinil nož v telo, dekletove roke so vztrpetale, omahnilo in padle onemoglo na tla. Oči so izstropile in kakor zaklana žival je jela Manečka kričati pretresajoče in enočično:

»Aaah!«

»Molč!« je zagral Pavel ter vnovič vbodel z nožem v telo, dekleto se je streslo ter široko odprlo usta s širokimi belimi zobmi, na katerih so se pokazale bele pene in kri. Obmolknila je že, toda Pavel je še vedno slišal njen pretrcesajoče, grozno vptje in mrmlj:

»Molč!« Potem je vzel nož iz mokre, polzke levice v dešnicu in ga še enkrat porinil od zgoraj v njen telo.

»Molč!«

Truplo je s celo peso omahnilo na mizo, da je zamolko odmevalo. Pavel se je sklonil ter ga molče motril. Se enkrat je telo zatrepetalo in Pavel je znova vbodel vanj z nožem kakor v balonček, ki spušča

LISTEK.

V megli.

Novač Leonid Andrejev.
(Konec.)

»Torej pojdi, no, tebe mislim... drugače te vržem ven, bogami, jaz te vržem ven...«

Meni ni žal za ona dva rublja, toda jaz tega ne trpm, da bi se meni zabavljalo, če slišiš, sleči se. On si misli, ker je dal dva rublja, da je s tem kupil celo dekle. Tako osabnež!«

Pavel si je počasi odklenil svojo suknjo in se jel slačiti.

»Ti me ne razumeš,« je reklo tisto, ne da bi je pogledal.

»Tako!« je zakričalo dekle, »ti misliš, da sem neumna, da ne morem ničesar razumeti. No in če bi jaz sedaj stopila k tebi in te udarila po gobcu?«

Za leseno steno se je nakrat zasljal jezen, razburjen hripav bas:

»Maška, ti vrag ti, ali že zopet uganjaš svoje neumnosti. Pusti te bedarije, drugače ti bom jaz že po-kazal.«

»Bodi tiho, ti nesramna stvarica,« je šepetal Pavel ven bled.

»Jaz nesramna stvar?« je kliknila ženčina in se vzrvnala.

»No, je že dobro, dobro, le ostani,« je govoril Pavel pomirjujoče, ne da bi umaknil svojih oči od njenega napol razgaljenega telesa, »takoj, takoj.«

»Jaz nesramna stvar!« je kričalo dekle, pljuvalo razgaljeno okrog ter soplo težko.

»No je že zadost, je že dobro,« jo je pomirjeval Pavel. Njegovi prsti so tresli in ni mogel več odpeti gumbov na suknji; on se je zagledal samo v telo, ono grozno žensko telo, koje je nanj vplivalo s tako neodljivo močjo; vzbujalo je v njem tak stud in gnus, da ga je obvladal strastno poželenje, da bi to telo potopal z nogami, vplivalo pa je nanj tudi tako vabljivo, kakor vpljava voda motne luže na žejnegata.

»Je že dobro,« je v enomer povabil, »Jaz sem se samo šalil.«

»Ven, ven,« je nakrat zakričala Manečka odločno ter jela mahati z rokami. »Ven, ven, ti zeleni mladič!«

Njiju pogledi so se srečali in

n

Potem vstane dr. Tavčar in pravi: V imenu svojih somišljenikov čast mi je podati sledečo izjavo:

Ko smo takoj v prvi seji glasovali za nujnost predloga, katerega so stali dr. Šusteršič in tovarši glede preosnove deželnega volilnega reda, storili smo to radi tega, da pokažemo čestiti katoliški narodni stranki resno voljo, resno in stvarno razpravljati o zahtevani preosnovi. Samo ob sebi je umetno, da je k taki razpravi potreba primernega časa, ker se važno vprašanje glede volilne reforme ne da brez dolzega in temeljitega posvetovanja rešiti.

Ko pa smo s svojim omenjenim glasovanjem prav jasno izrazili svojo dobro voljo in svojo miroljubivost, smeli smo z opravičenjem pričakovati, da tudi poslanci katoliško-narodne stranke ne ostanejo za nami, in da tudi oni od svoje strani odkrijejo resno voljo, omogočiti redno delovanje v visoki ti zbornici.

Danes pa vidimo, da se od katoliško-narodne strani nadaljuje tako imenovana tehnična obstrukcija, ki nima drugačnega namena, nego onemogočiti redno delovanje visoke zbornice. V ti obstrukciji ne moremo drugačno opaziti, nego ne preveč dostojno parlamentarnično igro, ki niti posebno duševito umišljena ni, ki pa mora roditi žalostne posledice, katere vse bo imelo pretreti kmetsko naše ljudstvo, katero po vsemi pravici pričakuje, da se opusti brezplodno prepiranje, in da pričnemo že vendar enkrat z resnim in plodonosnim delom!

Izrekamo, da po dogodkih prve seje katoliško-narodna stranka nima niti najmanjšega razloga, terorizirati deželnozaborsko večino, katera je prišla tu sem, da dela, zategadelj izrekamo, da pred celo deželo odklanjamо odgovornost za sedanjо sterilnost deželnega zabora. Ta odgovornost pade naj na tiste, ki nalač maše vrelec pripomočkov, ki so do sedaj dohajali našemu ljudstvu iz deželnih sredstev.

Zategadelj, ker nočemo podpirati obstrukcijskih namenov katoliško-narodnih poslancev, izjavljamo, da niti pri enem predlogu ne bomo glasovali za nujnost, in naj je vsebina tega ali onega predloga še tako simpatična. Pristavljamо pa konečno, da je nekaj predlogov, za koje bi pri rednih razmerah v ti zbornici prav red glasovali, in radi kogih živo občutljemo, da se zlorabljamо v obstrukcijske namene!

Ta izjave so dr. Šusteršiča hudo spekle. Že pred izjavo se je jezik. Potem se je oglasil za besedo.

Dež. glavar Detela mu je dal besedo, a pripomnil, da samo za utemeljevanje nujnosti Arkotovega predloga.

Dr. Šusteršič zafrkne glavarja, češ, da bo ravno tako govoril o nuj-

nosti Arkotovega predloga kakor baron Schwiegel in Tavčar, katerih glavar ni motil. Potem izjavlja, da dokler ni osigurana volilna reforma in sicer pravična volilna reforma, kaže ljudstvo zahtevo. (Veselost. Dr. Tavčar: Šusteršičeve ljudstvo! Burno pritrjevanje in veselost.) Dr. Šusteršič vpije: Dokler ne bo volilne reforme, toliko časa ne bo prišel dež zbor do dela in pravi potem: Zdaj ste glasovali za nujnost, vaše današnje izjave kažejo, da ste vpravili frivilno komedijo.

Zdaj je nastal vihar, večina je ogorčeno uvorjala in ker se dež. glavar ni ganil, je zaklical dr. Tavčar: Ali ste sišali g. glavar. To je impertinenca! Dr. Majaron: Ali imamo dež glavarja ali ga nimamo. Klic: Imamo ga, pa ni za nič. Dr. Tavčar: Če glavar neče izpolnit svoje dolžnosti, bomo sami naredili konec. Kakšna Šusteršiča se ne bo jimo! Dr. Šusteršič: Le ponizno! (Burna veselost) Dr. Tavčar (Šusteršič): Kaj bote vi govorili o poniznosti, vi smešna glasta. (Viharna veselost)

Končno pride glavar Detela nekoliko do zavesti ter izjavi, da je nedopustno da se celi stranki očita frivilna komedija ter pokliče dr. Šusteršič k redu. Dr. Šusteršič (večini): Vaš namen je, da zaprečite volilno reformo (Ogorčeni protesti) Na ta him pa mi ne gremo! Dr. Tavčar: Mi pa na Vaš him ne! Dr. Šusteršič: Najnuješa zadeva v deželi je volilna reforma — Ta se mora rešiti, kakor mi hočemo (Smej. Klic: Kaipak) — drugače naj gre dežni zbor demu (Veselost). Pri nujnih predlogih mora večina le uvaževati, če je dotedna stvar v resnicu nujna Tu se gre za učiteljstvo rudniške šole, gre se za nujno zadevo, ki deželo nič ne stane. Dr. Majaron: Ta stvar spada v drž. zbor, zakaj je pri tam niste sprožili — Končno je dr. Šusteršič s patosom kakšga posvedranega trageda na kaki šmiri zaklical: Nikar ne mislite, da boste nas utrudili in ljudstva tudi ne bo dete utrudili. (Urnebesen smeh). Ljudstvo je prijelo za bojno orodje in bo bo toliko časa nadaljevalo, da doseže zmago (Veselost. Klic: Vrlikansko! Klerikalci ploskajo, ostali poslanici in galerija se smejejo.)

Dr. Schaffer izjavi z ozirom na Šusteršičovo očitanje, da je nemška stranka že dejanski vstopila v razpravo o volilni reformi. To kaže, da ni igrala nikake frivilne komedije ter zategadelj zavrača z ogorenjem Šusteršičeve natolcevanje.

Hribar omeni, da je narodno napredna stranka stavila predlog, da naj bi se prošnja slovenskih učiteljev za zboljšanje plač kar najhitreje razpravljala. Nihče ne more

trditi, da ta zadeva ni nujna, saj so se vse stranke, ki so zastopane v učiteljstvu, soglasno za to izrekle. Tega predloga, je rekel Hribar ničem stavili kot nujni predlog nego kot samostalni predlog, ki pa vsled obstrukcije ne more priti na vrsto. Danes smo pa slišali poziv, naj glasujemo za nujni predlog, ki — deželo nič ne stane! Kadar se gre za učitelje, ki deželo nič ne stanejo, je tudi dr. Šusteršič za zboljšanje plač. Če bodo pa naši učitelji čakali na dr. Šusteršiča, bodo še dolgo, dolgo čakali. Ubogi ljudskošolski učitelji kranjski! (Burno pritrjevanje.)

Nujnost Arkotovega predloga je bila nato odklonjena.

Prihodnja seja.

Dež. glavar Detela je na to naznani, da ima finančni odsek danes ob treh sejo, ustavni odsek pa jutri ob desetih dopoldne, ter da bo prihodnja seja v petek.

Luckmann je predlagal, ker je rešiti še 25 nujnih predlogov, ker že dve leti ni sklenjen noben proračun in ni odobren noben računski sklep, naj ima dež. zbor toliko časa vsak dan seje, dokler ne bodo rešeni nujni predlogi.

Glavar Detela izjavi na to, da tega predloga sploh ne da na glasovanje, češ, da ima on odločevati, kdaj se seja sklice.

Dr. Ferjančič ugovarja temu glavarjevemu stališču, češ, da ima pač on pravico, določiti dan in uro seje, da pa mora tudi zbornico vprašati, če se v tem oziru stavi kak predlog.

Dr. Šusteršič dokazuje iz opravilnika, da ima samo glavar pravico določevati sejo in se mu ni treba čisto nič ozirati na željo večine in na predlog Luckmannov.

In res glavar Luckmannovega predloga še na glasovanje ni hotel dati, niti ga je uvaževal. Ko sta baron Schwiegel in dr. Majaron proti takemu postopanju protestovala, je dež. glavar zaklical, da bo branil pravice dež. glavarja. (Živahn ugovori in klici: Vi podpirate obstrukcijo!)

Ostalo je pri tem, da bo prihodnja seja v petek. Poslanci so se razšli precej razburjeni zaradi postopanja dež. glavarja, ki se čisto nič ne zaveda svojih dolžnosti, ki se je šele na direktni poziv barona Heina spomnil svoje dolžnosti in jo izvršil skrajno malomarno in ki v vsemi sredstvi podpira stranko obstrukcionistov. Glavar, ki izrablja svoje pravice na ta način, da sam z odklanjanjem sej ovira in preprečuje vsako delovanje deželnega zabora, naj se le pripravi, da zapiha enkrat vetroc, ki naredi konec temu početju in ki njega samega iz kraljevskih prostorov v dež. dvorcu odnesce v tisto razstrgano bajto, ki se imenuje Ajmanov grad.

Avstrijsko-ruski dogovor o Balkanu.

Ravnokar se je objavilo, kar sta dognala v Mürzstegu o Balkanu ministra Goluchowski in Lambsdorff po direktnih navodilih svojih vladarjev. Kakor se ni ustrašila Turška februarske note obeh velesil, se tudi najnovejše ne bo. Razlika med obema notama je ta, da so se v prvotni Turčiji nasvetovalo reforme, kakor: imenovanje vrhovnega nadzornika za Macedonijo, reorganizacija orožnikov, poraba dohodkov le za pokrajine itd., sedaj sta šli Avstrija in Rusija za korak dalje. Izvedba reform se ne prepusti Turški na prosto voljo, temuč si imenovani velesili pridržita vplivno kontrolo in nadzorovanje, kako se bodo reforme izvajale. Seveda bo še sultan lahko dolgo mirno spal, in če bo treba nad pol leta, da napravita Avstrija in Rusija tako neznaten korak v svoji akciji, kakor je ta druga nota, ne bo nobenega kristijana v Makedoniji dotele, da se napove resnoba Turkom.

O rezultatu dogovorov v Mürzstegu sta dobila avstrijski in ruski konzul v Carigradu enaka brzovava. V brzovavki se povdaja, da Avstrija in Rusija nikakor ne opustiti pomirjevalne akcije. Vstaški odbori se dolže, da zavirajo reforme, a tudi turškim organom se očita, da niso nastopali dovolj vztrajno. Da se tedaj popolnoma izvedejo reforme, kakršne je turška vlada sprejela, sta se obe velesili zedinili glede vplivnejše kontrole, katere podrobnosti se naznajo tajno konzuloma.

Končno pravi nota: »Dasi obe velesili priznate Turčiji popolno pravico in dolžnost, da potlači neredit, ki so ga provzročili odbori z agitacijami, vendar je obžalovati, da so to potlačevanje spremljali izgredi in grozodejstva. vsled katerih je mirno prebivalstvo veliko trpel. Zato je nujno potrebno, da se žrtvam teh žalostnih dogodkov pride na pomoč, in posebne instrukcije vam bodo posredovale, kako je to prebivalstvo podpirati, obnavljati razdjane vasi, cerkev in šole.«

Iz dobro poučenih krogov se naznana, da bodo vspešna kontrola obstala v tem, da se konzularstvo v Makedoniji reorganizira. Stevilo konzulov se pomnoži. Konzuli bodo dobili nova navodila ter bodo s svojimi vladami v živahniji zvezi. Turčiji se bo v teh navodilih naročilo, da skrbti, da se ubeglo prebivalstvo vrne ter se mu dá odškodnina. Ako se bo Turčija pri tem obotavljal, pošljejo se vojne ladje v Solun in Carograd.

Politične vesti.

Nesloga v čeških strankah. Včeraj so sklicali na Zofijski otok poslanci Klofač, Fresl, Choc in Baxa protestni shod proti taktiki Mladočehov. Posl. Klofač je rekel, da vodi mladočehska politika od poraza do poraza. Ta politika ni napredna, ni demokratična in tudi ni državnopravna. Stranka je danes brez programa. Iz mladočehskega kluba je nastala zveza agentov za kongresije in urade. Tudi ostali trije govorniki so govorili istotako ostrom. Baxa je predlagal, naj se združijo vse radikalne češke stranke proti Mladočehom. Choc je imenoval mladočehska politiko slepiro ljudstva.

Češki deželní zbor je sklenil včeraj vkljub nemškim protestom razdeliti dve mešani občini po narodnostih, nasprotno pa se je zavrgel predlog posl. Peschke, naj bi se preskuševali razdelila po narodnostih. Dr. Heroldov adresni načrt pride na dnevni red še 12. t. m.

Češko-ogrsko-poljska zveza? Posl. Polonyi je kot predsednik nekega političnega društva poslal češkim in poljskim državnim poslancem na Dunaj brzovavo čestitko, ker nastopajo proti Nemcem ter je povdaja potrebo češko-ogrsko-poljske zveze. Odgovoril mu je posl. Klofač: »Cestitam Vam in Vašim prijateljem prisrčno, ker ste spoznali, kdo so naši in Vaši skupni morilci. Bojujte se do skrajnosti zoper germanizatorične skomine po razširjanju, proti čemur se more braniti le država. Armada je tista uprava, ki vse germanizuje. Ministrski predsednik dr. Körber je navadni tip slabo hotečega Nemca, katerega od stranitev bi bila koristna nam in Vam.«

»Narodni Listy« predani. List je kupil konzorcij, katerega vse germanizuje. Ministrski predsednik dr. Körber je navadni tip slabo hotečega Nemca, katerega od stranitev bi bila koristna nam in Vam.«

Za macedonske begunje darovalo Slavjansko društvo v Peterburgu 10.000 rubljev.

Ruski car ostane v Rimu le 36 ur, ne pa 4 dni, kakor je bilo prvotno določeno. Anarhistične agitacije so mu že v naprej zagrenile bivanje v Rimu.

Novo srbsko ministrstvo je tako-le sestavljeno: general Gruić predsednik, Andr. Nikolic zunanje zadeve, Stojan Protić notranje zadeve, Nikola Nikolic pravosodstvo, Stojanović nauk Radovanović finance, Todorović javne gradbe, Peković trgovino in Andrejević vojno.

Maroknska kriza se je vsled dogovora velesil poverila Francoski v rešitev.

Kdaj se je to zgodilo? je vprašal Matija.

Že pred več dnevi, tisti dan ko sta izginili Polonica in njene.

Matija se je zamislil, če nekaj trenotkov pa je vstal in dejal staremu Rovanu:

Gospod, posodite mi kak dober međ — in kako bodalo — dobro, če grem pogledat v samostan — morda le izvem, kje imajo Polonice skrito.

Matija — to je nevarno. Kdo ve, kaj se lahko zgodi.

V tem trenotku se je začelo peketanje konjskih kopit in v tistem trenotku je že Matija planil naprej in zavirkal:

Andrej — hvala Bogu, da s prišel.

Andrej Rovan, opatov praporčak, je skočil raz konja. Poljubil je svojemu očetu roko in prijateljsko stisnil Matiji desnice.

Tu sem — in tu ostarem. Za ves svet bi ne šel več od doma je veselo rekel Andrej, in šel z očetom in Matijo v hišo.

Matija pa se je lice zmračilo in globok vzduh mu je izvil iz prsi.

Huda ura bo, je mrmlal polglasno. Bog daj, da bi bila že pre stata.

Opatov praporčak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R.

XVI.

Težko je prišel Matija Jazbec na grajsčino Smreko. Na potu je večkrat omahoval, kajti bil je vsled izgube krv sišno slab, ali njegova železna volja je premagala telesno slabost. Grajsčinski oskrbnik — Rovanov oče — ga je prijazno sprejel in je prijateljsko zanj skrbel, tako da je Matija že čez nekaj dni bil zopet na nogah. Samo glavo je imel obvezano, da so ga grajsčinske ženske imenovali Turka.

Matija je samo staremu Rovanu povedal, kaj se je zgodilo v koči na hribu. Vendar se je kmalu raznesel glas, da sta izginili Polonica in njena babica. Sosedje so bili začeli ženski pogrešati; šli so končno v koči in se prepričali, da sta izginili, in da je v sobi vse krvavo. A kmetski ljudje so tudi takoj začeli ugibati, da morajo biti pri tem dogodku vdelezeni samostanski ljudje.

Tudi na smreško grajsčino so prišli glasovi o tem dogodku in vzbudili posebno med ženskami veliko zanimanje in pri večerji ni bilo o drugem govora, kakor o skrivnostnem dogodku v koči na hribu. Posebno so ženske silile v Matijo, ker so vedele, da je poznal Polonica in

njeno babico in da so mu samostanske razmere dobro znane.

Toda Matija se ni dal zapeljati, da bi bil kaj povedal, nego le zbijal navadne svoje šale in se delal polnoma nevednega.

Časih sem mislila, da si ti Matija moder, kakor kraj Salomon, je nejevoljno rekla dekla Reza, ki je bila najbolj radovedna med vsemi posli. Vse si hotel vedeti in vse uganiti — o tem slučaju pa ničesar ne veš.

Ali misliš ti Reza, da je bil kraj Salomon res tako posebno moder, kakor o njem pridigujejo? je vprašal Matija mirno in dostojuščeno, kakor mož, ki se zaveda svoje imenitnosti.

No, lej ga, kako neumno izprašuje! se je rogal Reza. Seveda je bil moder. Ali si že pozabil, kako sta se dve materi kregali, češka vrgla eno mačico pa enega psička.

To je že mogoče, je menil Matija. Jaz sem v Ljubljani poznal žensko, ki je rodila enega peka,

enega čevljarja in enega kroča.

Kočijaž Marka je zazidal, ženske pa so planile na Matijo, obrisale ga z edbranimi psovskami in ga pognale iz veže na

— Trgovinska pogodba med Zed. državami in Kino se je dognala. Kina odpre dve svoji prišnici v Mandžuriji.

Dopisi.

Iz Moravč. Izvolutev občinskega odbora v Drtiji je v I. in II. razredu razveljavljena radi nekaterih pregreškov, kakršnih tudi pri volitvi v Moravčah ni manjkalo. Sveda — Pavštu in duhovščini se mora ugoditi, akoravno je postava, kakor nam znano, za vse enaka. Volitev je razveljavljena, toda klerikalci bodo s tem včas izgubili, kskor pa pridobili, in že danes povemo Povšetu in favoritom v neolikanim kuratom vred, kateri nas je kot — Kristov namestnik imenoval barabe, da jo bodo osramočeni popihali z volščo. V drtiji občini ne bosta gospodarila tehant in kurat, kakor se jima je posredilo v Moravčah. Saj menda nista prišla v našo dolino za gospodarja, ampak prišla sta k nam kot duhovnika, ki naj molita in ne delata prepira med mirnim ljudstvom. Ljudstvo jih že precej dobro spoznava in je izgubilo že skoro vse spoštovanje do njih. Mi za narod in svobodo vneti može bodemo tem oznanjevalcem preprič pokazati, da nikakor ne marimo za njihovo gospodstvo; saj ni smo mežnarji ali pa farovški štipularji. Vselej se dneva, ko zoper stopimo na volišče; kajti takrat bodo orali! Ljubi kurat, takrat bodo sbarabe pogumne. Na svodenje!

Dnevne vesti.

V Lubljan 6. oktobra.

— Osebne vesti. Premeščeni so notarji: Vilib. Swooda iz Šmarja pri Jelšah v Konjic, Alojzij Krajnc iz Senožeč v Šmarje in dr. Josip Haas iz Velikovca v Maribor.

— Klerikalci med sabo. Kakšni bojni petelinji so kranjski duhovniki, je že obče znano. Toda sedaj se je vedno mislilo, da so si ti gospodje svojo bojažljnost bladili samo v boju s temi preklicanimi liberalci. Pa ni tako! Včasih jih vroča kri tudi zavede, da se pošteno zravsoj med sabo in si močno sežejo v lase. Župnika: Pristov v Ribnem in Mrak v Bohinjski Beli sta navdušena klerikalca. Pred tremi leti sta še bila velika prijatelja in sta pri takratnih obč. volitvah v Ribnem z združenimi močmi delala na to, da so v tej veliki občini dobili Belani večino in da se je volil znani farovški kimovec Šnet v Bohinjski Beli županom. Letos so se razpisale nove volitve v Ribnem. Toda Mrak in Pristov, pred tremi leti še debela prijatelja, sta si letos sovražno stala nasproti. Na volišču v Bohinjski Beli sta se baje gledala in ravnala kakor pes in mačka v veliko zabavo drugih volilcev. Kmetje so se, ker so navajeni, da se farji sami z liberalci bere, začudeno spraševali, kateri od župnikov je neki kar čez noč postal liberal, ali Pristov, ali morda celo Mrak? Toda nihče jim ni mogel dati pravega odgovora. Majali so z glavami ter govorili „glejte, glejte... sedaj so se pa že gospodje jeli med sabo preprijeti, kaj bo, kaj bo!“ No pa v tem dvoboju je zmagal Mrak in Pristov se je moral udati in bo še nadalje moral trpeti, da bo županstvo v Bohinjski Beli pod vplivom župnika Mraka. Pristov pa hoče imeti župana v Ribnem, da bi ga on mogel komandirati. V Ribnem in v Bohinjski Beli je le malo naprednjakov, zato se župnika ne moreta bojevati zoper nje, in ker imata preveč prostega časa, jima je dolgčas in z bog tega sta začela boj med sabo, zakaj boj mora biti. In potem še pravijo ljudje, da so naši duhovniki miroljubni in da sami ti zlobni naprednjaki delajo razprtje! Zdaj pa poglejte, ako bi ne bilo liberalcev, bi se pa popje med sabo ravalsi, samo da bi jim ne bilo dolgočasno!

— Politično društvo „Pozor“ s sedežem v Ptaju priredi v nedeljo, dne 11. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne na dvorišču (vrtu), pri neugodnem vremenu v prostorih gospe Jagodič na Ptujski gori shod z nastopnim sporedkom: 1. Po-zdrav predsednika. 2. Slučaj Bratuša in nemško časopisje — poročevalec g. dr. Anton Brumen. 3. Citanje resolucij in glasovanje o resolucijah. 4. Slučajnosti in nasveti.

— Slovensko gledališče. Danes je premijera Verdijeve opere »Otello«. Besedilo je prevel z znano spremstvo in vestejo gosp. prof. Anton Funtek. »Dramatično društvo je storilo vse, da bo predstava vseckopopulna ter so se vrile tri orkestralne izkušnje na odru. — Na repertoirju opere je sedaj Puccinijeva »Bohème« in Parmova opera »Amaconka«. Drama pripravlja Fasterjevo »Lepo Lido« s petjem in angleško burko »Novi klovne«. Prihodnja predstava je v petek. V nedeljo bosta dve predstavi.

— Učiteljske vesti. Absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Marija pl. Kleinmayr-ova je provizorično nastavljenja v Dobu.

— Slovensko planinsko društvo prosi, da se gospodje in gospe, ki se misljijo udeležiti skupnega obeda o priliki desetletnice, pravočasno javijo odboru, in sicer najkasneje do 8. t. m. Vnanjam udeležnikom naznanjam, da je v nedelje zvečer opera »Otello«.

— Idrija napreduje. Ni še mesec dni, ko se je otvorilo krasno realno poslopje, pa že zopet zaznamuje Idrija lep napredok. Kar je bilo pred letom časa le še v mislih posameznikov, je danes uresničeno. Idrija ima električno luž. Da se je ta misel v tako kratkem času realizirala, se je zahvaliti v prvi vrsti požrtvu valnemu podjetniku elektrarne g. J. Kogovšku. Ta je vodno moč Idrije pri svojem mlinu porabil v proizvajanje električne sile. Dinamo goni turbina z vodno močjo, v slučaju posmanjanja vode ali povodnji pa parni stroj, kateri ima, kakor turbina, nad 40 konjskih moči. Elektrika ima do 250 voltv napetosti ter se je zamorebiti za približno 700 svetilk. Mesto je razsvetljeno s 106 luži po 16 sveč. Vsa inštalacijska dela in dinamo je oskrbela tvrdka A. Lang v Gradišču, turbino Koščen & Comp. v Pragi — Vyščan, parni stroj pa Wolf v Magdeburgu. Prva poskušnja je bila v soboto zvečer ter se prav povoljno obnesla. Luži so gorele zelo svetlo ter mirno. Krasko je bil razsvetljen mestni trg in mestna hiša, pa tudi razsvetljava v hiši gospoda Trevna je vzbujala občno pozornost. Po lepem uspehu prvega večera v električni luži je pričakovati, da si i drugi zasebniki omisijo to izborni luž, da bo g. podjetnik odškodovan za svojo požrtvovost. Le če se bodo podjetniki podpirali, je upati, da to domače podjetje ne bo zadnje, da bo Idrija napredovala.

— Iz Trebnjega se nam piše: Naš župni urad je mnenja, da c. kr. uradov ni treba vabiti k nobeni slavnosti in se tega svojega stališča tudi dosledno drži, češ, da se v cerkvi vsaka slavnost oznani za vse, torej tudi za uradnike. Priznati se mora, da je to stališče pravo in veljavno tudi napram posameznim uradnikom kot privatnim osebam. Ali tu se ne gre za posamezne uradnike, ampak za c. kr. urade kot take, katerim nasproti pa zgorajnje stališče ne more veljati. Vendar pa se sedaj ni nihče oglasil, ker se itak ve, da od našega župnega urada ni pričakovati posebne uljudnosti. Da se je pa c. kr. uradom dne 4. oktobra t. l. vdeležba pri cesarski slavnosti načrtnost onemogočila s tem, da se jim ni odkazalo primernih prostorov v cerkvi, tega se pa ne more zamolčati, ker se mora tako preziranje c. kr. uradov — ne posameznih uradnikov — označiti, prav milo rečeno, kot skrajna netsktnost. Nadejati se je, da bodo visokočastiti knezoškiški ordinarijat naš župni urad poučil, kaj mu je storiti, da se bodo v prihodnje c. kr. uradi zamogli vdeleževati cesarskih slavnosti.

— Učiteljsko društvo za sežanski okraj ima svoje redno zborovanje dne 15. t. m. ob 10. uri predpoldne v Komnu.

— Preskušnje v sposobljenju za ljude in meščanske sole se pričnejo pred c. kr. komisijo v Gorici dne 4. novembra t. l. ob 8. uri zjutraj. — Prošnje morajo biti dopolnene rečeni komisiji vsaj do 15. t. m.

— Divači so tamkajšnji rođoljubi priedili 4. t. m. veselico v kostri pogorelcem v Bovec. Vdeležja pa je bila nepričakovana pičla, zlasti je bilo malo navzočih kmetov. Zato tudi gmoten uspeh ni mogel biti velik, kar je z ozirom na blag namen prieditev odkrito obžalovati.

— Nadvojvoda okraden. Dne 4. t. m. opoludne ukral je sedaj neznan tat v kopalnici »Angelina« v Opatiji nadvojvodu Ludoviku Viktorju, med časom, ko se je kopal, iz kabin zlato uro z monogramom P. L., zlato verižico z debelimi udi in s pečatnim monogramom L. V. in raznimi priveski, dolgo zlato ovratno verižico z medajlonom v podobi srčka,

zlato zapestnico z Marije Teresije cekinom in zlato prstan s safirom.

— Novaren potepuh. Potepuh Martin Korošec iz Brezovice je prišel 28. p. m. v Begunje in tamkaj grozil ljudem, da jim bode začgal hiše, jih pobil in postrelil. Prebivalstva se je polastila silna razburjenost. Ko potepuh le ni dal miru in je razčil celo župana, so ga prijeli, zvezali in ga vrgli v županov hlev, dokler niso prišli orožniki, ki so ga odvedli v zapor v Cirknico.

— Tatvina na Brezovici. Dne 3. t. m. okoli 3. ure popoludne utihotaplil se je tat skozi okno v hišo Marije Pezdirjeve, posestnice na Brezovici št. 10 in ukral 20 ženskih naglavnih rut različne barve, namen prt, zlato brožo, dva suknena suknjiča, suknene hlače, moško srajco, zlata uhana in srebrno verižico. Tat je prodal nekaj ukradenih reči pri starinarju Gregorju Pugelju na staričari Heleni Črkovi na Sv. Jakoba nabrežju. Govori se, da je tudi to tatvino izvršil zloglasni tat Iv. Pavlič.

— Za detektiva se je izdal.

In voči od 3. na 4. t. m. je prišel v kavarno Ivana Pua delavec Peter Čepin, stanujod na Krakovskem nasipu št. 4 in se predstavil kavarnarju kot detektiv, ki ima celo noč nadzorovati njegovo kavarno. Bahal se je, da on vse kavarne nadzoruje in da je že marsikaterega kavarnarja spravil v kazen. Kavarnar Pua je vselej tegele hodil okoli nevarnega detektiva in mu dal pijače in osem smodk. Slednji je famozni detektiv kavarnarja »napumpal« za 2 K. češ, da ima slabo plačo. Zjutraj ob 4 uri je dal kavarno zapreti in je odšel. Sveda nima Čepin nobene pravice se izdajati za detektiva, a kavarnar Pua mu je šel na led, ker ga ni vprašal, kje ima uradno legitimacijo.

— Dva pijana prisiljenca sta se uprla danes dopoludne pri Treetovi stavbi v Novih ulicah pazniku, da jih ni mogel odgnati v prisilno delavnicu. Tudi dvema policijskim stražnikoma sta se uprla in nista hotela iti ž njima. Morali so poslati po odgonski voz in ju s silo spraviti v voz, da ju je bilo mogoče odstraniti s stavbiča.

— Ura ukradena. Včeraj popoludne v času od pol 3. do 5. ure je bila potniku Ignaciju Kozjeku v Kolodvorskih ulicah št. 20 iz stanovanja ukrazena srebrna anker-remonter ura v dolga double-zlata verižica. Kozjek je takrat v sobi spal.

— Pobegnil je izpod policijskega nadzorstva nevrat tat Franc Hribar iz Ternovča, občina Zlate Polje, in se je najbrže podal v Ljubljano.

— Kontrolni shod. K sobjoti notici o dogodkih na kontrolnem shodu bodi pojasnjeno, da tisti Praunesis, o katerem se je govorilo, ni identičen s trgovcem gosp. I. C. Praunesisom.

— Službe poštih ekspedicij so razpisane v Medvodah, v Kôčevski reki in Dovjem.

— Hrvatske vesti. Minister dr. N. pl. Tomasić je došel iz Budimpešte, nadžupan dr. N. pl. Jurković pa iz Požege v Zagreb.

— Sekcijski šef dr. Marjanović se je podal v spremstvu člena sedmorice, dra. Herrenheiserja v Mitrovico. Jubilej so slavili abiturienti reške gimnazije iz l. 1863 v Karlovcu. — Nesreča pri Zemunu. V vlaku, ki je skočil s tira, so bili mati in otroci bolgarskega kneza. Iz Belgrada so jim poslali separaten vlak, s katerim so potovanje nadaljevali. Srbski kralj je princezinji po dr. Nenadoviću čestital na srčni rešitvi. Zveza je še vedno pretrgana, zato morajo potnik prestopati v drug vlak. — Presenečeni tihotapeči. Neka orožniška patrulja iz Trebinja je naletela na 14 tihotapecev, ravno ko so hoteli težko obloženi s sladkorjem prestopiti črno-gorsko mejo. Orožniki so vjeli samo Milivoj, hčerko enega izmed tihotapecev, vsi drugi pa so popustili svoj »kontabant« in jo urinil krač odkurili. — Medvedko je ustrelil v Kalinoviku stacionirani nadporočnik Josip Kuckla, ko je šel na lov na srne. — Umor in samomor. 60letni Mijo Čipor v Drenovem boku, okr. Novska, se je sprl z zakonskim Nikolajem in Katarino Skledar, ki sta pri njem stanovala. Ko ju ni bilo doma, je umoril njuno hčerko Maro, šel potem na polje in strejal na Katarino in njen drugo hčerko Baro. Od širih strelov je zadel eden Katarino v nogu. Nato je pa šel starec na pokopališče, se na pol slekel, prizgal svečo in se ustrelil. — Kad je v kadi utonila. Paznik v kopališču pri drž. kolodvoru v Zagrebu je našel deklo Marija Jaklinčić v kadi upoljeno.

— Krvavo »kolo«. V Barletah so priedili mladeniči narodni ples »kolo«. Pri tem sta se Nikola Narančić in Nikola Gagula sprla radi neke dekllice. Narančić je na to trikrat ustrelil na svojega tovariša in ga smrtno ranil. — Propadanje trgovine na Reki. Angleški konzul na Reki je sporčil svoji vladni, da reška trgovina pada od leta do leta. Letos se je za 3800

ton v vrednosti 10½ mil. kron manj izvozilo nego lani v isti dobi, a uvoz se je zmanjšal za 2270 ton v vrednosti 6 mil. kron. Ogrska vlada namerava baje ustanoviti parobrodsko progo med Reko in Ameriko. — Podžupanom v Koprivenici je bil izvoljen kandidat opozicije stranke, Josip Vargović. — V Zlataru in Lüdbregu je še sedaj, in sicer že pet mesecev nastanjen vojaštvu, dasi se mu zdeha od dolgega časa. Seveda bo trpela le blagajna že itak siromašnih okrajev.

— Zivelj junastvo! Ugledni mladi trgovci Turči je sedel v družbi prijateljev in nekaterih dam v restavraciji »Groškapitel« v Sisku. Kar naenkrat pa je stopil k njemu poleg sedeči poročnik B. in ga vprašal, zakaj ga fiksira. Trgovec mu je za odgovor obrnil hrbet, na kar je poročnik začel s sabljo po njem mahati. Trgovec ima pet najstekih ran. — Strajk zidarjev v Oseku še vedno ni ponehal, ker se mojstri ne dajo omečiti. — Hrvatski jezik se bo baje v kratkem proglašil uradnim jezikom v Dalmaciji.

— Ameriške novice. Postopil se je angleški parnik »Juholac« pri Floridskem obrežju blizu Boyntona. Strojevoden in 14 mornarjev je utonilo. — Hud vihar. V Halle je vihar razdelil 200 hiš, bližu Lake Buttler pa sta bila dva otroka ubita. Uttonilo je nad 20 oseb in potopile 4 ladje. — Umoril je 15letni Charles Peckham v Meridenu, Conn. 5letno hčerko farmerja Crawella, ker mu je farmer pretil, da ga poslije nazaj v prisilno delavnico. — Umoril se sled prepričila. — Strajk tkalcov v preprog v Philadelphia je skoroc dočela ponehal. Od 60000 strajkarjev jih štrajka samo že 3700.

— Majnovejše novice. V Falbovi zapuščini so našli obširno razpravo »Začetek jezik«. Delo sicer ni dokončano, a se bo vendar izdal v knjigi. — Rekrutje v Pragi so vprorili več izgredov; napadli so policije ter pobili nekaj izložbenih oken. — Nasilni huzari. Trije huzari v Jaroslavu so šli po ulicah s sabljami v rokah ter krčali, da nočejo več služiti. Posamezne podčastnike, ki so jih hoteli vstaviti, so ranili s sabljami, ravno tako tudi policije in ognjegasci. Razbili so mnogo šip, končno jih je morala celo kompanija loviti in zvezati. — Nesreča v rudniku. V Solistadtu je nastala v rudniku eksplozija ter je 15 delavcev ubitih. — Potopil se je norveški parnik »Terjevigen« z 12 možmi. — Trije turisti so zmrznili na potu na Montblanc. — Ustrelil se je na Dunaju 24letni pisatelj dr. Oton Wanninger.

— Katoliška nestrnost v Bosni. Kakor pri nas na Kranjskem, so tudi katoliški duhovniki v Bosni silno neznošljivi. Nedavno tega je umrla v Sarajevu, kakor nam poroča neki slovenski rojak, neka nezmožna ženska, ki je rodila nekemu revnemu pekovškemu pomočniku štiri otročice. Le-ta bi jo bil rad poročil, a si ni mogel toliko prihraniti, da bi zmogel vse one stroške, ki so spojeni s poroko. Ko je pa žena umrla, ji je hotel preskrbeti vsa dostojen pogreb. Šel je torej k župniku ter ga milo prosil, da bi vodil proti primeru plačilu mrtvaški spreved. Toda župnik je imel kamenito srce in je to prošnjo kratkomalo odločil, češ, take grešnice on ne mora pokopavati. Ves razčalosten, da ni našel usmiljenega srca pri župniku, si je revez sprosil avdijenco pri nadškofu Stadlerju samemu. Toda tudi ta ni imel sreca za ubogega pomočnika, počkal mu je vrata rekoč, da ima o takih stvareh samo župnik odločevati, njega to ni briga. In ona ženska je bila pokopana brez duhovnika; ob grobu pa je ih tel mož s štirimi otročidi, jokal, ker niti v očigled smrti ni našel med katoliškimi duhovniki usmiljenja! O, krščanska usmiljenost, kje si?

— Grozen dogodek na Ogrskem. Pod naslovom »Panislavische Studenten« je pisal »Pester Lloyd« dne 30. pr. m. tole: Šest džakov s protestantske velike gimnazije v Rimasombatu je napravilo v počitnicah izlet v Tisole in Muranji. Tamkaj se je prijetil nečuven dogodek. Ti džaci so javno govorili, da so Slovaki, prepevali so slovaške pesmi in niso hoteli govoriti madjarski. V muranskem muzeju so se celo podpisali slovaško. Ravnatelj gimnazije Loj

skladišču vojne oprave na Dunaju. Razglas, obsegajoč natančnejši se znam predmetov, cenil in ponudbeni uorec, se lahko vpogledajo v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, katera na zahtevo razglas tudi vpošlje.

Henneberg-svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 60 kr. do gld. 11, 35 per meter za bluze in bleke. Franko in že očarljeno se posije na dom. Bogata izbera vzorcev se posije s prvo pošto. Tovarna za svila Henneberg, Zürich. 1 (40-3)

Zahvala.

Gosp. Jože Vovk, pek v Žužemberku, razveselil je našo šolsko mladino o prilikah godu Nj. Veličanstva presvitlega cesarja s tem, da je, ne nastil z raznim pecivom, g. Šupan M. Mirtić iz Dvora poskrbel je pa, da ni bila žejna. Hvala lepa!

Šolsko vodstvo na Dvoru
dne 4. oktobra 1903.
Štisko Jelenec, nadučitelj.

Borzna poročila.

Ljubljanska Kreditna banka v Ljubljani. Uradni kursi dunaj. borse 6. oktobra 1903.

	Denar	Eliagi
42% majeva renta	99.95	100.15
42% srebrna renta	100.40	100.60
42% avstr. kronska renta	100—	100.20
42% zlata	119.55	119.75
42% ograka kronska	97.70	97.90
42% zlata	118.25	118.45
42% posojilo dežele Kranjske	99.75	100—
42% posojilo mesta Spiljet	100—	—
42% posojilo mesta Špiška	100—	—
42% posojilo mesta Žadra	100—	—
42% posojilo mesta Žel. pos. 1903	100.20	101.20
42% češka dež. banka k. o.	99.75	99.90
42% zast. pis. gal. d. hip. b.	99.60	100.05
42% pešt. kom. k. o. z	101—	101.30
42% zast. pis. Innerst. hr.	105.25	106.25
42% ogr. centr. deželne hranilnice	101—	102—
42% zast. pis. ogr. hip. b.	100—	100.30
42% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100—	101—
42% češke ind. banke	100.25	101.25
42% prior. Trst-Poreček. žel.	99.50	99—
42% dolenskih železnic	99.50	100.50
42% juž. žel. kup. 1/4	303.50	303.50
42% av. pos. za žel. p. o.	100.50	101.50
Sredke	170—	179—
" " 1884	183.40	183.40
" " 1884	246—	250—
" " tiskarske	154—	156—
zemlj. kred. i. emisije	289—	294—
" " II. c. grske hip. banke	278—	282—
srbske à frs. 100— turške	253—	261—
Basiliška sredke	87—	91—
Kreditne	120—	121—
Inomoške	18.70	19.70
Krakovske	444—	448—
Ljubljanske	81—	86—
Avt. rud. križa	76—	80—
Ogr. Rudolfove	70—	72.50
Salcburške	52.50	53.50
Dunajske kom.	26—	26.90
Delnice	64—	68—
Južne železnice	77—	80—
Državne železnice	500—	—
Avtro-ogradske bančne del.	80—	81—
Avtro-kreditne banke	849.25	850.25
Ogrske	157.3—	158.3—
Zivnostenske	648—	649—
Premogokop v Mostu (Brux)	714—	716—
Alpinske montan	250—	251.50
Praške želez. ind. dr.	670—	676—
Rims-Murányi	372—	373—
Trovoveljske prem. družbe	1715—	1725—
Avstr. orožne tovr. družbe	458—	459—
Ceske sladkorne družbe	380—	381—
Valute	348—	349.50
C. kr. cekin	149—	150—
20 franki	11.35	11.40
20 marke	19.61	19.04
Sovereigns	23.47	23.53
Marka	23.45	23.52
Laški bankovci	117.37	117.57
Bubliji	96.15	95.90
Dolarji	2.53	2.54
Efektiv	4.84	4.98

Žitne cene v Budimpešti.

dne 6. oktobra 1903.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K 7.47
" april 1904	50 "	7.65
Ra " oktober	50 "	6.14
Ra " april 1903	50 "	6.42
Koruza " sept. 1904	50 "	5.24
Oves " oktober	50 "	5.30
" " april 1904	50 "	5.62

Efektiv.

Nekaj vin. ceneje.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 808.2. Srednji srčni tlak 758.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temp. °C.	Večovi	Nebo
5. 8. zv.	737.7	15.4	sl. jzahod	jasno
6. 7. zv.	737.0	16.1	sl. jzahod	pol. oblač.
7. 2. pop.	736.9	21.2	sr. jzahod	pol. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura: 16.3°, normale: 12.2°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm.

Obleke za dame

se izdelujejo po najnovejšem kroju in po nizkih cenah.

Marija Garbeis 2578-2
Križanske ulice št. 9, III. nadst.

Kleparske pomočnike

sprejme tako (2579-2)

Ivan Rojina
kleparski mojster v Spodnji Šiški.

Pisarja

sprejme tako notar 2

Hudovertnik v Kostanjevici.

Državni uradnik (samec) išče elegantno (2602-1)

stanovanje

z jedno sobo in kabinetom za takoj.

Ponudbe se prosi na upravnijo »Slov. Naroda« pod »Drž. uradnik«.

Alojzij Luznik

na Vrhnik pri Ljubljani

preskrbuje dobre harmonije domačega in ameriškega sestava, kakor tudi glasovirje, pianine in pisalne stroje. — Daje se tudi na obroke. Ceniki na zahtevo brezplačno. 22 brezplačno. 1294

!!! Ženitninsko posredovanje !!!

Za vse stanove vsake vere in narodnosti. Za gospodične in vdove, za neoženjene gospode in vdove vsake povoljne starosti. **Najstrožja tajnost v vseh slučajih zajamčena.** Treba se je obrniti zaupljivo po

„Agentie Comercielle“, Dunaj I., Sonnenfelsgasse 19.

V dvajsetletnem obstoju največji uspehl.

Ravnateljstvo „Comercielle“.

(2440-17)

Javna zahvala.

Jaz podpisani Matija Zalaznik, posestnik v Notranji gorici štev. 55, sem bil za svoj pod zavarovan proti požaru pri

zavarovalnici „Franco Hongroise“

katera mi je po požaru z dne 4. septembra t. l. potom svojega glavnega zastopa v Ljubljani celo, nepričakovano zvarovalno sveto brez vsakega odbitka danes izplačala, za katero kulantno izplačanje škode tej zavarovalnici zadovoljno izrekam svojo najtoplejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 4. oktobra 1903. (2604)

Matija Zalaznik l. r.

Josip Svatek l. r., kot priča. Valentin Ravnikar l. r., kot priča.

Trgovski pomočnik

za večjo trgovino z mešanim blagom se sprejme. Ofertu je priložiti prepise spričeval.

Naslov pove upravnijo »Slov. Naroda«. (2601-2)

Sprejme se spreten urarski pomočnik.

Vpraša se pri K. Košak-u, zlatarju v Ljubljani. (2606-1)

V notarsko pisarno v Ilirske Bistrici se sprejme tako

pisar

z lepo pisavo; imeti mora že nekoliko prakse v zemljiskoknjičnem lustriranju in pisarniških poslih. Plača po dogovoru in zmožnosti. (2587-3)

Dr. Alojzij Žnidarič

c. kr. notar v II. Bistrici.

Janeza Črdine zbranih spisov

je pravkar izšla prva knjiga:

Bahčevi huzarji in Iliri.

Prezanimiva epizoda iz južno-slovenske zgodovine.

Hnjiga, važna za vsakega zavetnika Slovencev.

Cena H 3—, po pošti H 3.20.

Založil L. Schwentner v Ljubljani. (180)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravn